Inhoud

Excursieprogramma: 2

Lezingen en ALV: 4

In memoriam: 4

Lezing Giftige planten: 5

Cursus tuinvogels: 6

Cursus vogelherkenning: 7

Bericht van de penningmeester: 7

Vroegere vogels: 8

Lezing ‘de bestuivers van Zuid-Holland’: 10

What’s in a name: 12

Kegels: 15

Algemene info: 16

Van het bestuur

Lentedag in december

“In ‘t bruin geboomte kwettren blij de mezen
En vrolijk fluit de kleine winterkoning
Als ware ‘t tijd voor ‘t bouwen van een woning
En had geen vogel sneeuw en kou te vrezen”
Hélène Swarth, 1911

Voor u ligt het eerste nummer van een nieuwe jaargang van het Samengesteld Blad in een andere verschijningsvorm dan u gewend bent. Geert Boerma heeft, na vijf jaar met veel plezier aan de productie van dit blad gewerkt te hebben, zijn taak overgedragen aan Hans Boekhout. Vandaar…

Het tweede jaar waarin de coronaperikelen ons bijna dagelijks bezighouden, loopt ten einde. Er werd wel steeds meer mogelijk. In mei kwamen onze excursies weer op gang en gingen de lezingen door. Het programma in dit Samengesteld Blad mag getuigen van onze optimistische kijk: niet alleen door de gevarieerde wekelijkse en door-de-weekse excursies, ook door de vogelcursus die in maart van start gaat. Daarover leest u meer in dit SB, evenals over de cursus Tuinvogels herkennen via zoom. Helaas staat alles weer op losse schroeven door de strenge lockdown tot half januari. De excursies staan al op de website en het is dus van belang die in de gaten te houden.

De auteurs van de vaste rubrieken, ‘What’s in a name’ en ‘Vroegere vogels’ geven interessante informatie over resp. de Winterakoniet en de Klapekster. Bram van Vliet illustreert het blad met een fijnzinnige pentekening en aquarel van dennenappels.

Noteert u alvast de datum voor de Algemene Ledenvergadering op 15 februari 2022. Na het officiële gedeelte verzorgt Hans van Elst een dialezing over Afghanistan. Hij bezocht dat land vijftig jaar geleden, dat toen nog van een ongeschonden schoonheid was.
We wensen u een heel gezond nieuwjaar toe met veel mooie natuurervaringen!

Excursies 1e kwartaal 2022

In verband met de huidige (december) corona maatregelen mogen buiten-excursies alleen met 2 personen worden ondernomen. Als mensen zich opgeven voor één van onderstaande excursies wil de excursieleider wel helpen met het vormen van tweetallen. Die kunnen dan op redelijke afstand van een volgend tweetal lopen of naar keuze hun eigen route bepalen.

8 januari 2022
Brabantse Biesbosch, vogels o.l.v. Hans Boekhout
Tijdens deze eerste excursie in het nieuwe jaar gaan we bekijken wat er aan wintervogels te zien is in de verschillende polders van de Brabantse Biesbosch. We rijden telkens een stukje verder en stappen uit om vogels te observeren. Af en toe wandelen we ook een eindje.

15 januari 2022
Oostvaardersplassen, vogels o.l.v. Eric Stockx
We bezoeken een aantal kijkplekken in het uitgestrekte Oostvaardersplassen-gebied. Zeearenden zijn hier geen zeldzaamheid!

22 januari 2022
Nuldernauw, Arkemheen, vogels o.l.v. Hans Boekhout
Deze gebieden, in de buurt van Nijkerk, zijn in de winter bekend om de steeds zeldzamer wordende Kleine zwanen. Daarbij is het een heel interessant vogelgebied, ook in de winter.

29 januari 2022
Oude Land van Strijen, ganzen o.l.v. Eric Stockx
Specialiteiten zijn hier in de Hoekse Waard de Dwerggans en, heel misschien, Roodhalsgans.

5 februari 2022
Voorne's Duin, planten en vogels o.l.v. Erica Griffioen
We gaan struinen door het duingebied op zoek naar alles wat ons doet stilstaan.

12 februari 2022
Planken Wambuis (Veluwe), vogels o.l.v. Hans Boekhout
In dit bos- en heidegebied is het sfeervol wandelen, zeker in de winter. We lopen door een oud bosgebied afgewisseld met open stukken. We speuren in de eerste plaats naar de Klapekster, maar ook Blauwe kiekendief, Zwarte specht en Raaf, alsmede groepjes foeragerende Vinken, Kepen, Groenlingen en Geelgorzen zijn hier te zien.

Donderdag 17 februari 2022
Door-de-week excursie naar de Crezéepolder o.l.v. Eric Stockx
Deze polder ligt langs de rivier de Noord bij Ridderkerk en is een getijdengebied. We lopen de ronde om de polder heen en kijken naar alles wat vliegt en staat.

19 februari 2022
Zuid- en Noord-Beveland, vogels o.l.v. Hans Boekhout
We gaan zwerven over deze (voormalige) Zeeuwse eilanden. We bezoeken gebieden als de Rattekaai, Yerseke Moer en een aantal inlagen op Noord-Beveland.

26 februari 2022
Harderbos bij Zeewolde, mossen o.l.v. Ans den Haan
Bij deze excursie worden we geholpen met determineren door een **externe gids**, Jan Pellicaan. (Let op: dit kost – vanaf dit jaar - €5 per deelnemer.)
Het beginpunt van de excursie is aan de Sternweg 2 in Zeewolde (Flevoland).

Donderdag 3 maart 2022
Door-de-weekse excursie stinzenplanten in Mildenburg (Oostvoorne) o.l.v. Erica Griffioen
Deze excursie sluit aan op de *Zoom* cursus van 1 februari (zie pag. 4)

5 maart 2022
Stenen keren o.l.v. Betty en Ruud van Middelkoop
Er worden stenen gekeerd en we bekijken wat er zoal tevoorschijn komt. De precieze locatie van deze excursie wordt nog nader bekend gemaakt op onze website.

12 maart 2022
Brouwersdam, Zeeland, vogels o.l.v. Kjell Nilsen
Deze excursie is mede bedoeld voor de deelnemers aan de vogelherkenningscursus die onze afdeling in de maanden maart t/m mei wil geven. Het thema van de les waar deze excursie bij hoort is (het zal niemand verbazen!) zee- en kustvogels.

Dinsdag 15 maart 2022
Door-de-weekse excursie naar de Dordtse Biesbosch en de Tongplaat o.l.v. Eric Stockx
Ten zuiden van Dordrecht is de laatste jaren een nieuw natuurontwikkelingsgebied ontstaan. We wandelen door het gebied, voorzien van verrekijker en, zo mogelijk, telescoop.

19 maart 2022
Bommelerwaard (of andere uiterwaarden), mossen o.l.v. Ans den Haan
Afhankelijk van hoe het gebied er in deze tijd uitziet besluit Ans naar welke uiterwaard we definitief gaan. We kijken in de eerste plaats naar mossen.

26 maart 2022
Kwade Hoek (Goeree), vogels o.l.v. Hans Boekhout
Ook deze excursie is in het kader van de vogelherkenningscursus van onze afdeling, maar deelname staat open voor alle leden. Het thema van de bijbehorende les is vogels van slikken en schorren.

Voor alle excursies geldt:
We vertrekken vanaf Capelse Brug, parkeerterrein bij de vrachtauto's.
In de wintertijd (t/m maart) vertrekken we om 9:00 u.
Door-de-weekse excursies starten om 9.30 u.
Aanmelden door een email te sturen naar knnvijenl@live.nl.
Kijk ook altijd even op de website (https://ijsselenlek.knnv.nl) of er nog wijzigingen zijn!

Lezingen en ALV

- 18 januari 2022
  Lezing door Karel Gort over **“Giftige planten”**
  Zie de inleiding op pag. 5
- 1 februari 2022
  Cursus ‘stinzenplanten’ via *Zoom* door Betty Kooistra
  Wilt u meedoen, geef u dan op door een mailtje te sturen naar knnvijenl@live.nl
  U krijgt dan een uitnodigingslink toegestuurd.
- 15 februari 2022
  Algemene Ledenvergadering. De ALV begint om 20 uur. Na het officiële deel verzorgt Hans van Elst een dialezing over Afghanistan, het land dat hij 50 jaar geleden bezocht, toen het nog ongeschonden was.
- 15 maart 2022
  Lezing door Marco Tanis: **“De bestuivers van Zuid-Holland”**.
  Zie de inleiding op pag.10
- **Voor alle lezingen en de ALV geldt:** Locatie: Buurtcentrum de Fluiter, Wiekslag 3, 2903 VA Capelle aan den IJssel. Tijd: 20 - 22 uur.

In memoriam Jan Willem de Jong

Op 8 november 2021 is Jan Willem de Jong overleden.

Jan Willem was jarenlang enthousiast lid van onze afdeling. De laatste jaren specialiseerde hij zich in korstmossen.

Daarvoor heeft hij een aantal jaren de foto albums voor onze website verzorgd. Er zijn prachtige foto’s van zijn hand te vinden op onze website.

We herinneren hem als een altijd verhalen vertellende man, die met veel geduld aan ons de verschillende korstmossen liet zien.

Hij heeft diverse lezingen voor onze afdeling gehouden en ook verschillende keren een foto-show gemaakt van onze meerdaagse excursies, waarbij hij op een humoristische wijze verslag deed van onze waarnemingen.
Hij blijft in onze herinnering.

Lezing 18 januari over giftige planten

We gaan op 18 januari even kort de wereld in van giftige, hallucinerende en andere duistere planten.
De **Doornappel** *Datura stramonium* is een merkwaardige plant.
We vinden ‘m in de duinen of in moestuinen of als tuinplant in een tuincentrum onder de naam Datura.

Al filosoferend dronk Socrates de beker met het aftreksel van **Gevlekte scheerling** *Conium maculatum* of het was de **Waterscheerling** *Cicuta virosa*.

In Friesland staat de verwilderde **Gifsumak**. Mens en dier lopen daar met een boogje omheen, om vooral niet in aanraking te komen met deze plant. Borden waarschuwen voor de onheilsplek.

Soms vinden we **Zegekruid** *Nicandra physalodes*. Zegekruid is familie van de Nachtschade, onder deze familie valt tevens onze aardappel. De bloemetjes van Zegekruid zijn prachtig. Voor de rest is de plant weinig onderzocht maar echt ‘fris’ is ‘ie niet.

Oh ja, de aardappel … die eten we wekelijks terwijl deze plant giftig is! Hoe kan dat dan?

Karel Gort

Cursus tuinvogels herkennen via *Zoom*

KNNV IJssel en Lek en Stichting Natuurvrienden Capelle aan den IJssel e.o. bieden u weer een cursus "Tuinvogels herkennen" aan via de digitale weg met ZOOM en een excursie in het Schollebos.
Erica Griffioen is uw gastvrouw voor de Zoom lezing.
Hans Boekhout leert u verschillende vogels herkennen en Eric Stockx vult dit aan met beelden en wat geluiden van vogels, die u in Capelle aan den IJssel kan aantreffen.

U kunt zich aanmelden voor de cursus bij e-mailadres knnvijenl@live.nl tot een dag voor de cursus. U krijgt dan van Erica een link voor de Cursus Tuinvogels herkennen via Zoom.
Een kwartier voor aanvang van de cursus klikt u op deze link en dan wordt u ontvangen door Erica.
Het is niet nodig om ZOOM te installeren. Als u geen camera en microfoon op uw computer of tablet heeft, kan u de lezing wel passief volgen.
Bij problemen kan u Erica bellen: 0611440112.

Op donderdag 20 januari 2022 om 13 uur geeft Ruud Sterk van Stichting Natuurvrienden van Capelle een wandeling door Schollebos, om u de vogels en hun geluiden daar te leren herkennen. Vooraf aanmelden is hiervoor niet nodig.
Verzamelen bij Pannenkoekenhuis, Bermweg 133, Capelle aan den IJssel, als de corona maatregelen het toestaan natuurlijk.

Datum: de cursus via Zoom wordt gegeven op woensdagavond 19 januari 2022 van 20.00 tot 22.00 uur.
Aanmelden: Graag aanmelden tot een dag vóór de cursusavond via knnvijenl@live.nl.

De cursus gaat vooraf aan de Nationale Tuinvogeltelling, die plaatsvindt op 28, 29 en 30 januari 2022.
Informatie hierover vindt u op www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling. Daar vindt u uitleg hoe u vogels kan tellen in uw tuin of vanaf uw balkon. Meldt u zich daar ook alvast aan voor de vele nuttige tips.

Cursus vogels herkennen

In het nieuwe jaar organiseren we weer een vogelcursus. Onze enthousiaste en zeer deskundige leden, Hans Boekhout en Eric Stockx gaan de cursus geven.

In zes theorielessen leren we ongeveer 130 vogels kennen die we in Nederland kunnen zien. Ook leren we veel vogelgeluiden herkennen. Aansluitend op de theorieavonden volgen op zaterdag de excursies en dan hopen we die vogels te spotten. Misschien zien we ook nog zeldzame soorten. We gaan naar diverse biotopen, zoals kust, parken, bossen, slikken en schorren.

De cursus wordt gegeven in buurtcentrum De Fluiter Wiekslag 3, 2903 VA Capelle aan den IJssel op dinsdagavonden van 20.00 tot 22.00 uur.

Data: 8 en 22 maart, 5 en 19 april, 10 en 17 mei 2022

De excursies worden georganiseerd op: 12 en 26 maart, 9 en 23 april, 14 en 21 mei 2022

Kosten: Euro 40,00 voor leden en Euro 60,00 voor niet-leden; koffie en thee gratis

U kunt zich tot 11 februari aanmelden via ons mailadres: knnvijenl@live.nl

Maximaal aantal deelnemers: 20

N.B. we houden ons aan de dan geldende coronamaatregelen.

Bericht van de penningmeester

De kosten van het lidmaatschap bedragen ingaande 1 januari 2022 €35 per kalenderjaar. Voor huisgenootleden is dit €12,50 per jaar.

Betaling svp via bankrekening NL50 INGB 000 2825 797 tgv KNNV afd. IJssel en Lek te Capelle a/d/ IJssel.

Ik verzoek u om de contributie te voldoen in het jaar van lidmaatschap.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november.

Kjell Nilsen (penningmeester)

Vroegere vogels: Klapekster

“30/12-2011 Planken Wambuis, Oud-Reemsterhei. Opklarend na zware buien, gure wind. Klapekster op een jong dennetje. Steeds betrekkelijk in de verte. Op mijn ronde heb ik hem wel een half uur in de gaten kunnen houden. Je zag hem herhaaldelijk afstrijken en steeds zijn post weer innemen, soms op een dennetje verderop. Nooit met prooi. Onder de huidige lichtomstandigheden had ook déze iets bruinigs.
Aan de noordkant liep ik een ruggetje op om het volgende heideveld te kunnen bekijken. Daar lag een ree te rusten, lekker in de luwte van de zon. Hij keek me aandachtig aan. Toen hij overeind kwam, kon je zien dat hij inderdaad een (jong) mannetje was. En hij vroeg zich nog steeds af of het nodig was om te vluchten. Toen heb ik me maar omgedraaid. Het is dan toch meer zijn hei dan de mijne.
Meer westelijk, een verruigd weiland met wat doornstruikjes (Nieuw-Reemst). En daar zat de volgende! Hagelbui, regenboog. Ik liep langs de afrastering en dacht: wonderlijk dat zo’n opvallend beest in zo’n overzichtelijk terrein spoorloos verdwijnen kan. Vijf, tien minuten later: daar zat hij weer, op zo’n wiegend struikje. Schitterend, hoorde ik mijzelf zeggen. En tegen Stanley [de hond]: ja, dit is belangrijk Sten, hier verdienen we de kost mee. Hij vindt het stomvervelend – dat ik telkens blijf stilstaan om rond te kijken met de kijker. Hij gaat, hoe fris het ook is, op zijn kont zitten en wacht maar af. Eén troost: bij hazelwormen duurt het wachten doorgaans langer. Maar dan is het ook niet zo koud!

-Voordeel van klapeksters – voor mij dan: in al die terreinen is het ’s winters veel rustiger dan ’s zomers.

-Planken Wambuis dus nieuw in mijn schema. Vorige keer voor niets. Maar je denkt: daar *moeten* ze toch kunnen zitten. En kijk aan! Dus nu Terlet nog (12 beesten in 16 dagen).

-Ik realiseer me nu dat mijn telraam geen recht doet aan dagen met twee klapeksters. Beter: 19 waarnemingen verdeeld over 12 beesten en 16 dagen. Waarbij dat middelste getal een gok is.”

(uit: “Het verlangen naar klapekster”, Koos van Zomeren, Amsterdam, Antwerpen, 2014)

KLAPEKSTER *(Lanius excubitor)*:
Betekenis wetenschappelijke naam: slachter en schildwacht.
De Nederlandse naam heeft de betekenis van een klappende of babbelende Ekster. Aan de Ekster doet hij denken, al is hij veel kleiner, wegens z’n lange en trapvormige staart, z’n grijze en zwarte kleuren en schetterende lokroep.
Hij is evenals de Grauwe Klauwier bekend om z’n scherpe gezichtsvermogen en waakzaamheid. Valkeniers gebruikten hem daarom bij de jacht op roofvogels. Ze noemden de Klapekster Valkwachter of Wachter. Hij werd daartoe aan een koord vastgebonden en wanneer hij in de verte een valk ontdekte, begon hij te fladderen en krijsen, zodat de valkenier z’n maatregelen kon nemen. Met behulp van een lokvogel, b.v. een duif, kon de valk dan worden gevangen. De Klapekster werd Handwerk genoemd (in Noord-Brabant) wanneer hij bij de vanger op de hand werd genomen. Veldheer en Waldheer zijn namen die verband houden met de houding van deze vogel. Hij is even alert als een legeraanvoerder of boseigenaar.
(uit: “De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis”, Henk Blok en Herman ter Stege, 2000)

Op 12 februari 2022 staat een excursie naar Planken Wambuis gepland: we gaan daar op zoek naar de klapekster!

Hans Boekhout

Lezing 15 maart: de bestuivers van Zuid-Holland

Wat voor insect zit daar op die bloem? Goede kans dat het een bij of zweefvlieg is. Deze twee insectenfamilies zijn de belangrijkste bestuivers van Nederland, van zowel wilde planten als van groente en fruit. Het zijn ook zeer diverse soortgroepen, met allebei meer dan 300 soorten in Nederland, met allerlei fascinerende levenswijzen.

Bosdidea (Kralingse bos)

Bijen hebben een overeenkomst: de larven leven van stuifmeel. De meeste bijensoorten verzamelen dit van allerlei bloemen en leggen in hun eentje een nestje bestaande uit broedcellen, die ze vullen met stuifmeel. De larven leven van het stuifmeel in broedcellen, totdat ze volwassen zijn. Sommige soorten bedriegen de boel echter, en leggen net als een koekoek een eitje in het nest van een andere bijensoort. De larve van deze koekoeksbijen eten vervolgens de stuifmeelvoorraad op. Andere bijensoorten werken juist samen. Honingbijen en hommels hebben een onderverdeling in werksters en koninginnen, waarbij de werksters het stuifmeel en nectar verzamelen voor de kolonie. Ook de nestlocaties verschillen nogal: veelal in de grond, maar ook in dood hout, holle stengels, oude stadsmuren en zelfs in slakkenhuizen worden nestjes gemaakt.

Ook zweefvliegen hebben een overeenkomst: als volwassen vlieg bezoeken ze regelmatig bloemen voor nectar en stuifmeel. Zweefvliegen zijn echte vliegkunstenaars, die moeiteloos stil kunnen blijven zweven en van richting kunnen veranderen. Op een warme dag kun je zo bij een bosrand tientallen zweefvliegen, vaak mannetjes zien, die stil in de lucht hangen en alle indringers van hun luchtterritorium wegjagen. Al dat gevlieg kost wel veel energie, waardoor ze vaak bijtanken op een bloem. De levenswijze van zweefvliegenlarven is juist erg verschillend. Sommige soorten eten de bladluizen in je tuin op, terwijl andere zich voortplanten in het water of in dood hout. Daarbij komt dat sommige zweefvliegen zeer gespecialiseerd zijn: alleen bepaalde bladluizen, of hele schone wateren met een rijke oevervegetatie zijn geschikt voor deze soorten.

Roodrandzandbij

De diversiteit van deze bestuivers is dus groot, en Zuid-Holland is het thuis voor veel bijen en zweefvliegen. Zo zijn de Hollandse duinen, Tiengemeten en de Biesbosch rijk aan bijzondere, zeldzame soorten, die soms amper in andere provincies voorkomen. Maar ook midden in de stad, op groene daken, oude stadsparken en volkstuincomplexen komen veel verschillende bijen en zweefvliegen voor. Rondom Capelle zijn dan ook veel interessante plekken. Zo komt op eiland De Zaag de zeldzame Roodrandzandbij voor. Deze bijensoort vliegt zowel in de lente als in de zomer, en is gespecialiseerd op wilg en berenklauw; alleen van deze planten wordt stuifmeel gehaald. In het Kralingse Bos komen dan weer veel zweefvliegsoorten voor, die profiteren van dood hout dat blijft liggen.

Tijdens de **lezing van 15 maart** zal ik meer vertellen over de interessante bijen en zweefvliegen die in Zuid-Holland leven, waarom ze belangrijk zijn, en hoe ze geholpen kunnen worden.

Marco Tanis

What's in a name

Als Sesamstraat-poppetjes worstelen de eerste Winterakonieten zich uit de sneeuwlaag. "Frisjes hè?" "Niet zeuren, wij kunnen onze lobben omslaan als een warme sjaal." "We zijn weer als tweede, met een galan(t)he buiging voor het sneeuwklokje."

De Winterakoniet *Eranthis hyemalis* en het Sneeuwklokje *Galanthus nivalis* zijn de eerste bol- en knolgewassen die gaan bloeien. De eerste Winterakoniet is voor het eerst verwilderd aangetroffen in 1835 en ingeburgerd in stinzenmilieus. Al in januari drukken de 7- tot 9-bladige lobben de afgevallen bladeren of sneeuw weg en verschijnt een geel kolderiek kopje.

De wetenswaardigheden van de Winterakoniet *Eranthis hyemalis*

Familie: *Ranunculaceae* (Ranonkelfamilie).

Hoofdbloei: januari t/m maart.

Naamgeving: Het eerste deel van de wetenschappelijke naam, *Eranthis*, is een lastig te ontrafelen combinatiewoord uit het Grieks. Het is mogelijk een oud woord voor 'voorjaar' en *anthos* is 'bloem'. Samen betekent het woord dus 'voorjaarsbloem'. Het tweede deel, *hyemalis*, is een wat alternatieve spelling van het woord 'hiemalis'. Het Latijnse woord *hiems* betekent zoiets als 'winter' of 'winterbloeiend'. In het Fries is de naam: *Ayttablomke*, de naam is te danken aan de vindplaats, de Aytta-state in Swichem.

Afkomst: Oorspronkelijk uit zuidelijk Europa en groeit in loofbossen en berggebieden van Zuid-Frankrijk tot in Bulgarije.

Geslacht: Een familielid van het hetzelfde geslacht die als *incidental import* wordt gezien is *Eranthis cilicica*. Die kan je bewonderen in het plaatsje Overveen in de buitenplaats Elswout en in het plaatsje Joure in het park Heremastate met stinzenplanten.

De Winterakoniet in de Griekse Mythologie

Sagen en Mythen: De Winterakoniet is een giftige plant. Dat blijkt ook uit het feit dat de naam van de Winterakoniet al in de Griekse mythologie werd beschreven. De held Hercules moest Cerberus, de driekoppige hond die de onderwereld bewaakte, uit de onderwereld halen. Buitengekomen werd Cerberus verrast door het scherpe daglicht. Terwijl hij verschrikt blafte viel zijn speeksel op de grond. Dat giftige speeksel vormde zich tot stenen en daarop groeide later de Winterakoniet. De oude Grieken noemen die bloemen *akonite* waarbij het woord *akone* 'slijpsteen' en *akon* 'pijl', 'puntig' of 'scherp' kon betekenen.

De giftige Winterakoniet

Zoals de meeste Boterbloemen is ook de Winterakoniet giftig. Hij bevat alkaloïden en glycosiden. Ze veroorzaken misselijkheid en braken, pijnlijke kolieken, onregelmatige en verlaagde polsslag en ademnood. Ze werken in op het hartritme en kunnen daardoor hartritmestoornissen veroorzaken. De mooie kant is dat diezelfde glycosiden ook worden gebruikt bij de behandeling van hartstilstanden. In de goudgele bloemetjes zitten honingbakjes. Vroege bijen maken dankbaar gebruik van de 'winternectar'.

De stengel van de Winterakoniet

In de groei wordt de stengel langer waardoor hij overhelt en zo de zaden dichter bij de grond geraken.

Leuke 'weetjes' over de Winterakoniet

De Natuurkalender beschikt over een grafiek van Dhr. Braaksma die 70 jaar lang de eerste bloeiwaarneming in zijn tuin heeft genoteerd van de Winterakoniet.

Wilt u deze prachtige planten bewonderen in uw omgeving? Dan zijn Heemtuinen en stinzenmilieus een aanbeveling. Een heel bijzondere plek is het Donckse Bos in Ridderkerk Je loopt daar door een prachtig tapijt van duizenden Sneeuwklokjes en Winterakonieten.

Gebruikte bronnen en referenties:
Naslagwerk: Wikipedia
Gevaarlijke planten Fred de Vries
Foto's: Waarneming.nl

Informatie: Natuurvereniging Eiland IJsselmonde

Ik wens iedereen al het goeds voor 2022,

Karel Gort

Kegels

Naaldbomen behoren niet tot mijn favoriete soorten. Het zal komen doordat de meeste naaldbomen van oorsprong niet inheems zijn en daarbij vind ik de determinatie van met name dennen niet altijd even gemakkelijk.

Alleen de Grove den kwam heel lang geleden van nature in Nederland voor, is daarna waarschijnlijk een tijdje weg geweest en enkele honderden jaren geleden weer geïntroduceerd.

Wat ik wel boeiend vind aan naaldbomen, zijn de kegels (ook wel dennen- of sparrenappels genoemd). De schubben zijn in dubbele spiralen om de as gewikkeld. Bij vochtig weer neigen ze samen, bij droogte wijken ze uiteen, zodat de gevleugelde zaden los kunnen komen.

De aquarel laat kegels van de Grove den, de Douglasspar, de Fijnspar en de Larix zien. De pentekeningen zijn van diverse dennen. Een plezier om ze te tekenen!

Kegels van grove den, douglasspar, fijnspar en lariks.

Bram van Vliet

Het bestuur van de KNNV afdeling IJssel en Lek:
Voorzitter: Erica Griffioen (ercgriffioen@hetnet.nl)
Secretaris en ledenadministratie: Greetje de Back (debackfibbe@gmail.com)
Penningmeester: Kjell Nilsen (kenilsen@xs4all.nl)
Natuurhistorisch secretaris: Hans Boekhout (hansboekhout@icloud.com)
Coördinator lezingen en alg. bestuurslid: Eric Stockx (estockx@gmail.com)

Lidmaatschap:
De kosten van het lidmaatschap bedragen ingaande 1 januari 2022 € 35,00 per kalenderjaar. Voor huisgenootleden is dit € 12,50 per jaar.
Betaling s.v.p via bankrekening NL50 INGB 000 2825797 t.n.v. KNNV afd. IJssel en Lek te Capelle a/d IJssel. Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november.

Website: www.ijsselenlek.knnv.nl
Webmaster en productie Samengesteld Blad: Hans Boekhout

Lezingen en cursussen:
Deze vinden doorgaans plaats op dinsdagavonden in buurthuis De Fluiter, Wiekslag 3 te Capelle a/d IJssel. Aanvang van de activiteiten is om 20.00 uur, de zaal is open vanaf 19.30 uur.

Fotoarchief:
Op de website (homepage) klikken op het trefwoord FOTO'S. Dit geeft toegang tot onze uitgebreide verzameling foto's die na iedere excursie wordt uitgebreid met een selectie van de inzendingen.

Excursies:
Excursies zijn er op alle zaterdagen. We vertrekken om 08:30 uur (zomer) resp. 09:00 uur (winter) per auto vanaf het Metrostation Capelsebrug (op de parkeerzone voor vrachtauto's), tenzij anders aangegeven bij de betreffende excursie. Eén keer per maand zijn er vogelexcursies op een doordeweekse dag, vertrek 9:30 uur. Aanmelden vooraf is noodzakelijk via e-mail knnvijenl@live.nl
Doe dit a.u.b. vóór 19.00 uur op de voorafgaande dag.
Aangeraden wordt om het volgende mee te nemen: voedsel, drinken, lidmaatschapskaarten van Natuurmonumenten en/of het Zuid-Hollands Landschap. Laarzen en/of regenkleding zijn, al naar gelang de weersomstandigheden en de gesteldheid van het te bezoeken terrein, zeer nuttig. Er zijn excursies die een halve of een hele dag duren. Indien niet anders vermeld, duren de excursies de gehele dag. We maken gebruik van zo weinig mogelijk auto’s. Dus als het even kan, stap bij elkaar in de auto en laat de eigen auto op de parkeerplaats staan.

Adviezen inzake het meerijden in auto’s:
Het vervoer van passagiers tijdens excursies die door onze afdeling worden georganiseerd dient geheel vrijwillig en kosteloos te geschieden in verband met de aansprakelijkheid. Een tegemoetkoming in de kosten van vervoer mag uitsluitend aan het einde van de rit aan de orde komen. De bijdrage is maximaal 20 cent per gereden km - dit bedrag te delen door het aantal inzittenden.
In geval van schade ten aanzien van de medepassagiers dient duidelijk aan de verzekeringsmaatschappij te worden opgegeven dat het meerijden geheel vrijwillig en kosteloos geschiedde. In geval van schuld van de eigenaar/bestuurder vallen de aanspraken van de medepassagiers onder de verplichte W.A.M. verzekering. Mochten er zich ondanks deze toelichting toch moeilijkheden met een verzekeringsmaatschappij